

UZŅEMTA DOKUMENTĀLĀ FILMA PAR DAINI ĪVĀNU

9. novembrī notika pirmizrāde dokumentālai filmai “Īvāns”, kuras režisors ir Andrejs Verhoustinskis un scenārija autore Nora Ikstena.

Dainis Īvāns - viens no spilgtākajiem Latvijas Jauno laiku vēstures līderiem un personībām filmā saka, ka bērnībā vēlējies kļūt par Lāčplēsi, kura mutē Rainis licis vārdus – “Nav pagātnei varas, mans ceļš ir jauns”.

Par Latvijas pagātni un tagadni Īvāns stāsta bez noklusējumiem un politiski klišejiskiem tekstiem, kas ar milzu apjomu skalo cilvēku smadzenes medijos un presē ikdienā. Īvāns uzskata, ka vara degradē cilvēku, viņam ir savi argumenti, kuros šajā laikā ir būtiski ieklausīties. Viņš ir gatavs atzīt arī savas kļūdas un vilšanās, kas ir tik neraksturīgi mūsdienu politiskās domas līderiem. Viņš atzīst arī personiskos zaudējumus, kas upurēti uz sabiedriski politiskās cīņas altāra.

Filma “Īvāns” ir stāsts par cilvēku, kurš simbolizē jaunlaiku Latvijas vēsturi, par cilvēkvalsti, kas apvieno sevī gan cerības, ideālismu, vilšanos, izvēles, kompromisus, uzvaras un zaudējumus. Un atrod sevī spēku atgriezties pie pirmsākumiem, neļaut sevi samalt laikmeta griežiem un nebūt tikai par gadījuma karakaļpu dzīves noliktajā stāstā.

Filma “Īvāns” tapusi gada garumā, filmēšanas grupai izbaudot Daiņa Īvāna uzticēšanos un viesmīlību viņa dzimtas mājās “Īvānos”. Filmā redzami unikāli kadri no vēstures arhīviem un Daiņa Īvāna personiski filmētajām ģimenes kinohronikām.

Nora Ikstena par filmu saka: “Mēs kopā jutāmies brīvi un nepiespiesti- gan runājot par vēsturiskiem Latvijas momentiem, gan cilvēciskām uzvarām un drāmām, gan sekojot Daiņa harmoniskajai ikdienai lauku darbos. Sviedām medu, gājām sēnēs, rakām kartupeļus. Es, piemēram, nezināju, ka bišu stropus ieziemo ar kaltētām, čaganām meža papardēm.

Neaizmirstams ir mūsu brauciens pa Daugavas lokiem kopā ar Daini un Artūru Snipu. Tieši viņi pirms nu jau teju trīsdesmit gadiem uzsāka cīņu pret Daugavpils HES celtniecību. Dainis mūs aizveda uz Slutišķiem, vecticībnieku sādžu, kur kalnā ar mani notika kaut kas atklāsmei līdzīgs. Es zināju, ka te atgriezīšos, un atgriezos. Artūra Snipa emocionāli aprakstītā epizode par Slutišķu kapsētas izrakšanu pirms HES celtniecības, iedvesmoja mani, rakstot jaunu stāstu. Ar visu šo es gribu teikt, ka viens radošs notikums noved pie cita, ja vien viss ir īsti un patiesi. Tieši tāda bija sajūta ar Daini- īsti un patiesi, bez uzspēles un tēlošanas. “

Andrejs Verhoustinskis: “Pirmkārt, esmu ļoti pateicīgs filmas varonim, ka viņš piekrita mūs uzņemt un atbalstīja mūsu ideju par filmas tapšanu. Tas nav vienkārši, kad tavā dzīvē ielaužas cilvēki ar kameru, seko ikdienā un svētku reizēs, turklāt Dainim aktīvās politiskās dzīves laikā publicitātes ir bijis pārpārēm. Filmu ir bagātinājis arī unikāls Daiņa paša jaunībā safilmētais 16mm arhīvs - vizuāls Daiņa personības atspulgs. Tur spilgti parādās Daiņa panteisms, dabas mīlestība, liriskums.

Dainim ir četras galvenās vērtības – tauta, zeme, valsts un ģimene. Tās nav mainījušās kopš Atmodas laika, lai arī pašam Dainim ir bijis periods politikā (Rīgas Domē), ko viņš atceras nelabprāt. Dainis ir izanalizējis šo laiku un aktīva politiskā dzīve viņu vairs nevilina. Viņš

toties palīdz savām kaimiņienēm pļaut zāli, apart laukus, novākt ražu. Astoņdesmitgadīgā Ieva saka, ka Dainis viņai ir Dieva sūtīts, citādi nezinātu, kā pašai tikt galā ar visiem darbiem. Bet Dainis pretim saņem Ievas govus pienu, krējumu un kaimiņu cieņu un mīlestību. Bet pat šeit, dzimtajā sētī, Dainis turas nedaudz nomaļus, nepiedaloties lielās svinībās un svētkos. Pats viņš labāk bauda nesteidzīgu un vienatnīgu dzīves ritmu savā mājā.“

Filma tapusi studijā “Ego Media” un to bez minētajiem autoriem veidojuši arī montāžas režisore Madara Didrihsone, komponists Jēkabs Nīmanis, skaņu režisors Anrijs Krenbergs un filmas producents Guntis Trekeris. Finansiālo atbalstu filmas ražošanai sniedzis Nacionālais kino centrs un Kultūrkapitāla fonds.

Filmas “Īvāns” mājas lapa: www.ivansfilma.lv

Treileris: <https://vimeo.com/144339525>

Pielikumā kadri no filmas.

Informāciju sagatavoja:

Ieva Krivma, 26343032